

Аналіз анкет онлайн-опитування у Херсонській області за темою «ЧИ ПОТРІБНА КРИМІНАЛІЗАЦІЯ КОНТРАБАНДИ ТОВАРІВ КОМЕРЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ?»

Цільові групи опитуваних – представники служб ГУ ДПС в Херсонській області, АР Крим та місті Севастополі, прикордонники, представники митниці, ОМС з прикордонних ОТГ і сільрад, бізнес, котрий веде або бажає вести зовнішньо-економічну діяльність.

Кількість отриманих відповідей – 30

Ключові тези аналізу

Майже всі опитувані згодні з тим, що контрабанда товарів комерційного призначення має негативний вплив на економіку України. Майже три чверті згодилися би на впровадження криміналізації, а от бачення якою саме повинна бути відповідальність – опитувані мають розгалужені бачення.

Розгалуженість у баченні полягає у декількох аспектах:

- 43,3 % вважають, що потрібно ввести кримінальну відповідальність включно з позбавленням волі, але 36,7% вважають, що потрібно ввести кримінальну відповідальність, але обмежитись накладенням штрафів (без позбавлення волі).
- На питання «*При яких вартісних обсягах вилученої контрабанди необхідно вводити криміналізацію дій правопорушників?*» відповіді розподілилися майже рівномірно, що свідчить про велику розбіжність у баченні вартісно-майнових питаннях; та ~ 16,6% відповіли «*інше*», що свідчить про не згоду з запропонованими цифрами або взагалі з вартісним підходом до криміналізації: 30% (1000 – 5000 EUR) / 16,7% (5000 – 10000 EUR) / 16,6%(інше) / 16,7% (500 – 1000 EUR), 20% (більше 10000 EUR).
- Чи вважати контрабандою плодово-овочеву продукцію: більше половини опитуваних вивезення на непідконтрольну територію Криму плодово-овочевої продукції вважають контрабандою – 50% (15 осіб); більше третини - 36,7 % такі дії не вважають контрабандою; майже п'ята частина не мають відповіді на це питання – 13,3%. Це досить дивно, адже раніше сильною стороною херсонських фермерів якраз і був вивіз в Крим ранньої овочевої та плодово-ягідної продукції для відпочиваючих. Сьогодні стає очевидно, що окупація Криму та війна на сході крок за кроком запускає процедуру переорієнтації з Криму та Росії на інші ринки, або взагалі переорієнтацію виробництва товарних потоків.
- Відповідь на деякі питання дуже цікаво розглядати через призму патерналістичних очікувань жителів Півдня України - незважаючи на те, що більшість опитуваних (56,7 %) підприємці і громадські діячі (депутати) 80% вважають, що без введення кримінальної відповідальності за контрабанду товарів комерційного призначення ситуація з контрабандою не покращиться, і це означає, що відповідальність за це знову перекладається на плечі каральних органів та структур. Основними

відповідальними, як за контрабанду так і за продажу підакцизних товарів без сплати акцизу вважають працівників митниці – 76,7 % і прикордонників 46,7%, хоча на Півдні у них невеликий ресурс для корупції. Самих підприємців вважають задіяними в корупційних скандалах тільки 26,7 %, а ОМС – взагалі не до цього. Хоча по великому рахунку – більшість прикордонної контрабанди – це виклик ОМС та фіскальній службі – ніхто не піде працювати «піджаками» якщо є хороші робочі місця, пенсії та місце для маржинального продажу вирощених або вироблених товарів та продуктів.

- Не є однозначна відповідь опитуваних, позитивний чи негативний вплив на економіку має контрабанда плодоовочевої продукції. Дані відповіді відображають ситуацію, що для частини людей контрабанда плодово-овочевої продукції є методом заробітку і люди вважають це позитивним.

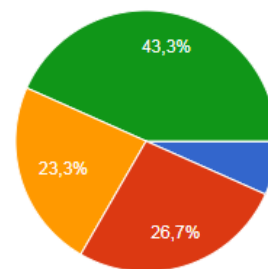
Окремим цікавим фактом є те, що ми отримали дві анкети, в котрих опитувані не надавали повне ім'я, що може свідчити про не готовність до подальшого діалогу і причетності до процесу вирішення проблем з контрабандою. Обидві особи є представниками бізнесу і стикалися з контрабандою (підакцизні товари, продукти харчування, машини і техніка).

Також за попереднім аналізом можна говорити про високий рівень поінформованості про існування контрабанди товарів комерційного призначення: 5/30 анкет (17%) мають позитивну відповідь на питання «Чи є в колі Ваших друзів чи знайомих особи, які здійснювали незаконне переміщення товарів (контрабанду) через митний кордон України?» Із цих осіб 3 особи – представник державних органів, 1 – представник ФОП, 1 – представник ТОВ/АТ.

ВСІ ВІДПОВІДІ ЗА АНКЕТАМИ У ВІДСОТКАХ:

А. Статус опитуваних:

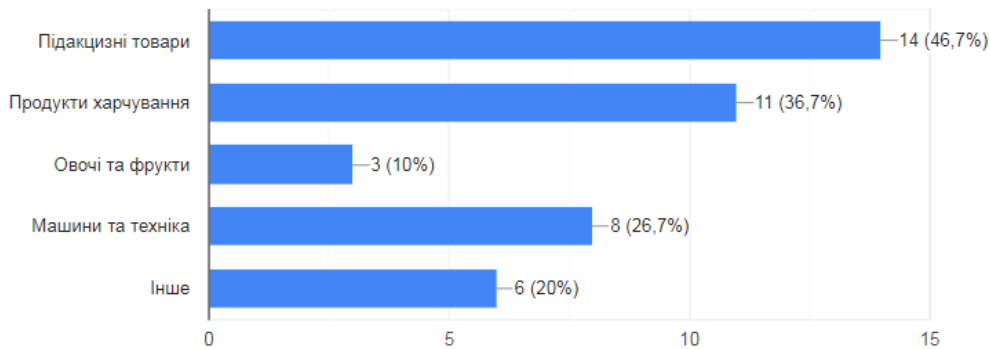
- 43,3% – Представник державних органів
- 6,7% – Фізична особа
- 23,3% – Представник ТОВ, АТ
- 26,7% – Представник ФОП
- 0% – Представник правоохоронних органів

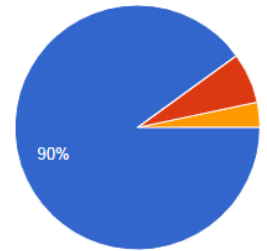
В. 53,3 – чоловіки, 46,7 – жінки

С. Групи товарів, з контрабандою котрих стикалися опитувані:

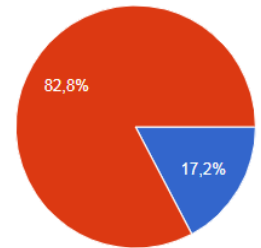
- 46,7% – Підакцизні товари
- 36,7% – Продукти харчування
- 26,7% – Машини та техніка
- 20,0% – Не стикалися з контрабандою
- 10,0% – Овочі та фрукти

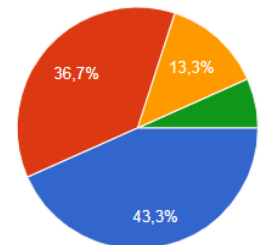
D. 90, 0% опитуваних вважають контрабанду (переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю) товарів комерційного призначення злочином, який завдає значних економічних збитків державі. 6,7% - не вважають контрабанду такою, що впливає на економічну діяльність.

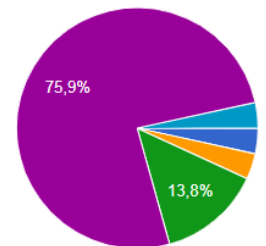
E. 17,2% – мають друзів чи знайомих, які здійснювали незаконне переміщення товарів (контрабанду) через митний кордон України.

F. 43,3% – вважають, що потрібно ввести кримінальну відповідальність включно з позбавленням волі;
36,7% – вважають, що потрібно ввести кримінальну відповідальність, але обмежитись накладенням штрафів (без позбавлення волі);
13,3% – не підтримують криміналізацію контрабанди товарів комерційного призначення;
6,7% – відповіли, що не знають чи потрібна криміналізація.

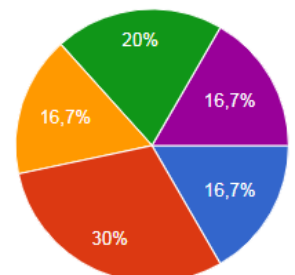

G. 75,9% – вважають, що криміналізацію потрібно вводити для всіх товарів, ввезених з порушенням митних правил;
13,8% – вважають, що криміналізувати потрібно контрабанду товарів тільки якщо вони підакцизні або ввезені у великому обсязі;
3,4% – вважають, що криміналізація потрібна тільки для товарів ввезених у великому обсязі;
3,4% – не знають в якому випадку контрабанди потрібно вводити криміналізацію;
3,4% – «не знаю/важко сказати».

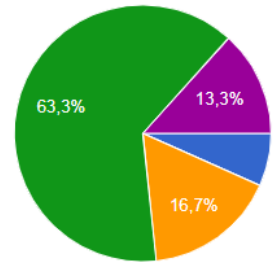
H. На питання «При яких вартісних обсягах вилученої контрабанди необхідно вводити криміналізацію дій правопорушників?» відповіді розподілилися майже рівномірно:

30,0% – Від 1000 до 5000 EUR	16,7% – Від 500 до 1000 EUR
20,0% – Більше 10000 EUR	16,7% – Інше
16,7% – Від 5000 до 10000 EUR	

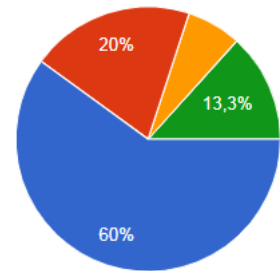
- I. Якби накладалися штрафи, відповіді про розмір грошового стягнення розподілилися таким чином:

63,3% – Більше 500 EUR
 16,7% – 100-500 EUR
 13,3% – Інше
 6,7% – До 50 EUR

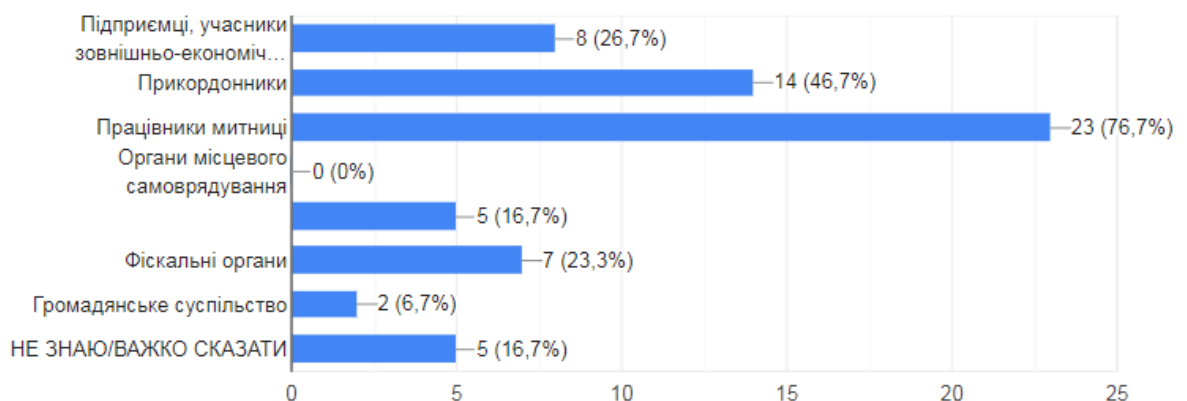
- J. Думка щодо впливу введення криміналізації на рівень контрабанди:

60,0% – Значно вплине в сторону зменшення
 20,0% – Зменшиться, але в незначній мірі
 13,3% – Не мають думки
 6,7% – Залишиться на тому самому рівні

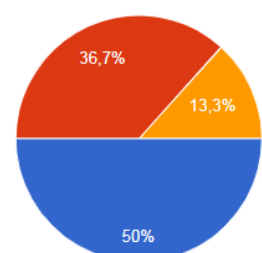

- K. На думку опитуваних найбільший вплив на контрабанду товарів комерційного призначення мають:

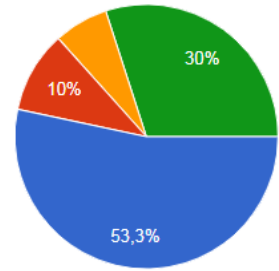
76,4% – Працівники митниці
 46,7% – Прикордонники
 26,7% – Підприємці, учасники зовнішньоекономічної діяльності
 27,3% – Фіскальні органи
 16,7% – Міністерство внутрішніх справ (МВС)
 16,7% – НЕ ЗНАЮ/ВАЖКО СКАЗАТИ
 6,7% – Громадянське суспільство
 0% – Органи місцевого самоврядування

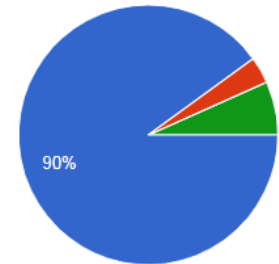
- L. Більше половини опитуваних вивезення на непідконтрольну територію Криму плодово-овочевої продукції вважають контрабандою - 50,0%; більше третини такі дії не вважають контрабандою – 36,7%; і не мають відповіді на це питання – 13,3%.

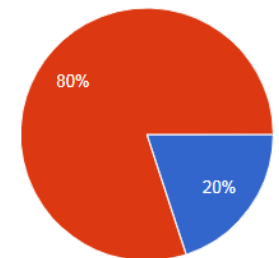
- М.** Думка, яким чином впливає на економічне становище області вивезення плодово-овочевої продукції на непідконтрольну територію Криму поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, розподілилась таким чином
- 53,3% – Негативно впливає
 - 30,0% – Не мають відповіді
 - 10,0% – Позитивно впливає
 - 6,7% – Не впливає

- Н.** Майже всі опитувані з тим, що безліцензійний чи позакасовий продаж підакцизних товарів має негативний вплив на економічне становище в області та ОТГ – 90,0%, і 6,7% не мають відповіді і одна особа відповіла, що такий продаж є позитивний вплив на економіку.

- О.** 80,0% вважають, що без впровадження кримінальної відповідальності покращити ситуацію із контрабандою в Україні є не можливим, і 20,0% вважають, що покращити ситуацію із контрабандою є можливим без впровадження криміналізації.

Проект «Прозорий кордон – чесний експорт» і дане опитування реалізовується ГО «APP Таврійського об'єднання територіальних громад» в рамках проекту Підтримка «Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» який виконується Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій за сприяння Європейського Союзу (https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights_en).

Окремі думки, висловлені в матеріалах або озвучені на заході, є особистою позицією авторів/спікерів і жодним чином не відображають точку зору Європейського Союзу".